

Το σχολείο ταξιδεύει στο χρόνο

Απλή πρόταση λέγεται μια ομάδα λέξεων που μας δίνει ένα ολοκληρωμένο νόημα.

Π.χ. Ο μαθητής διαβάζει.

Υποκείμενο λέγεται το πρόσωπο, το ζώο ή το πράγμα που κάνει ή παθαίνει κάτι ή βρίσκεται σε μια κατάσταση. Π.χ. Ο μαθητής διαβάζει.

☞ Για να βρούμε το υποκείμενο, κάνουμε την ερώτηση <<ποιος>>

☞ Το υποκείμενο μπαίνει πάντα σε ονομαστική πτώση.

Ρήμα λέγεται η λέξη που φανερώνει τι κάνει, τι παθαίνει ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται του υποκειμένου. Π.χ. Ο μαθητής διαβάζει.

☞ Για να βρούμε το ρήμα, κάνουμε την ερώτηση <<τι κάνει;>>

☞ Το ρήμα συμφωνεί πάντα με το υποκείμενο ως προς το πρόσωπο και τον αριθμό. **Αντικείμενο** λέγεται η λέξη που φανερώνει πού πηγαίνει η ενέργεια του υποκειμένου.

Π.χ. Ο μαθητής διαβάζει τα μαθήματα.

☞ Για να βρούμε το αντικείμενο, κάνουμε την ερώτηση <<τι>>.

☞ Το αντικείμενο βρίσκεται συνήθως σε αιτιατική πτώση. Αλλά καμιά φορά και σε γενική.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

❶ Να σχηματίσεις προτάσεις βάζοντας τις παρακάτω λέξεις στη σωστή σειρά.

➤ κήπος, γεμάτος, Ο, είναι, όμορφα, της γιαγιάς, λουλούδια

➤ είναι, το, χωριό, Η, πατέρα, Πατρίδα, μου

➤ Γιώργος, ένα, γράφει, γράμμα, Ο

⊖ Μπορείς να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλουποκείμενο;

_____ δουλεύει.

_____ λάμπει.

_____ είναι πέτρινο.

_____ μοιάζει του πατέρα του.

_____ ανοίγουν το Σεπτέμβριο.

ΠΟΙΟΣ;

ΠΟΙΑ;

⊖ Μπορείς να συμπληρώσεις τα κενά των παρακάτω προτάσεων με το κατάλληλο ρήμα; Ο αγρότης _____ τις ροδακινιές.

Ο Νίκος _____ ποδόσφαιρο.

Η μαμά _____ τα ρούχα.

Ο καιρός _____ καλός σήμερα.

ΤΙ

ΚΑΝΕΙ;

⊖ Μπορείς να υπογραμμίσεις το αντικείμενο των παρακάτω προτάσεων; Ο κηπουρός ποτίζει λουλούδια.

Ο Κώστας

διαβάζει

εφημερίδα. Η

Μαρία παίζει

μπάσκετ.

Ο καθηγητής διδάσκει μαθηματικά.

ΤΙ;

Διάκριση Ουσιαστικών από ρήματα

■ Οι λέξεις που φανεράνουν πρόσωπα, ζώα, πράγματα, ενέργεια, κατάσταση ή ιδιότητα λέγονται **ουσιαστικά**.

- π.χ. πρόσωπα → μητέρα, παππούς, παιδί
- ζώα → κασίκα, ταύρος, ελάφι
- πράγματα → καρέκλα, πίνακας, μολύβι
- ενέργεια → γράψιμο, πλέξιμο, κλάδεμα
- κατάσταση → χαρά, αγωνία, ειρήνη
- ιδιότητα → δικαιοσύνη, φιλία, πονηριά

■ Τα ουσιαστικά που φανεράνουν ένα ορισμένο πρόσωπο, ζώο ή πράγμα λέγονται **κύρια ονόματα**, ενώ τα ουσιαστικά που φανεράνουν όλα τα πρόσωπα, ζώα ή πράγματα του ίδιου είδους λέγονται **κοινά ουσιαστικά**.

π.χ. Κύρια ονόματα	Κοινά ουσιαστικά
Βασιλική	σχολείο
Αθήνα	αγόρι
Γαλλία	γάτα
Τετάρτη	ψαράς

Κύρια ονόματα είναι τα εξής:

α. τα ονόματα των ανθρώπων

Σωτήρης, Ελένη κ.ά.

β. τα ονόματα των ζώων

Ρέξ, Αϊός κ.ά.

γ. τα ονόματα των ημερών και των μηνών

Χριστούγεννα, Πάσχα κ.ά.

δ. τα ονόματα των γιορτών

Τρίτη, Κυριακή, Μάιος, Ιούλιος κ.ά.

ε. τα ονόματα των χωρών, πόλεων, ποταμών, λιμνών, βουνών,

νησιών Σουηδία, Παρίσι, Αιός, Βόλφη Όλυμπος, Θάσος κ.ά.

■ Οι λέξεις που φανεράνουν ότι ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα κάνει ή παθαίνει κάτι ή βοίσκεται σε μια κατάσταση λέγονται **ρήματα**.

- π.χ. Ο Αποστόλης γράφει ένα γράμμα.
- Το σπίτι καταστράφηκε από το σεισμό.
- Η Αγγελική λούζεται.

Παπαζαχαρίου Ε.

1. Υπογραμμίζω τα ουσιαστικά στις παρακάτω φράσεις.

- Ο Γιώργος είναι πολύ καλό παιδί.
- Στην πλατεία υπάρχει ένα άγαλμα του Αριστοτέλη.
- Ο παππούς ένιωθε μεγάλη περηφάνια για το θάρρος του γιου του.
- Η γάτα κοιμάται στο παγκάκι του κήπου.
- Η Μαρία ένιωθε μεγάλη ευτυχία, όταν απέκτησε ένα ποδήλατο.
- Η πωλήτρια μού έδειξε ένα βιβλίο με εικόνες.

2. Βάζω σε κύκλο τα ρήματα.

- Πέρασι επισκέφτηκα το χωριό του παππού μου.
- Κολύπησα στη θάλασσα και μάζεψα κοχύλια.
- Ταξιδέψαμε με το πλοίο και επισκεφτήκαμε πολλά νησιά.
- Αύριο θα βρέξει, αλλά ο καιρός μετά θα βελτιωθεί.

Γράφω 3 ουσιαστικά στις παρακάτω κατηγορίες.

Πρόσωπα:			
Ζώα:			
Πράγματα:			
Καταστάσεις:			
Ιδιότητες:			

Ερωτηματικές λέξεις ποιος:

πόσος; πόσο; πώς; πού; πότε; τι; γιατί;

ΠΡΟΣΟΧΗ !

Η ερωτηματική αντωνυμία ποιος , ποια , ποιο γράφεται με οι.

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε την αντωνυμία ποια με το επίρρημα πια. Το πια μπαίνει πάντα ύστερα από ρήματα.

Π.χ. Ποια είναι η φίλη σου; Ξτάνει πια.

Δεν πρέπει να μπερδεύουμε την αντωνυμία ποιο με το επίρρημα πιο. Το πιο μπαίνει μπροστά από επίθετα και επιρρήματα.

Π.χ. Πες μου ποιο σου αρέσει πιο πολύ.

Άσκηση : Συμπληρώνω τα κενά των παρακάτω προτάσεων με τη σωστή αρωματική αντωνυμία .

ποιος , πόση , τι , ποια , πόσο , ποιο , τι

- _____ είναι αυτός που έρχεται ;
- _____ θα μείνεις στο Λονδίνο ;
- _____ ώρα θα έρθεις για να βγούμε ;
- _____ απόλα τα βιβλία θέλεις ;
- Σταμάτα πια ! _____ πορτοκαλάδα θα πιείς ;